

САНА ОЛОХ

Хаймат
1931 сүл алтынны
15 нүгүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 85 (6065)

1984 сүл. От ыйын 17 күнэ
ОПТУОРУННЬУК

Сызната
2 харчы.

БОЧУОТ ДУОСКАТА

Мамчирэг бастакы ыйыгар общественнай сүөһүгү итингэ, кинигэни бордунуусунай ылымны уонна советуонкаалаһыны элбэтингэ социалистическай куоталаһыга үрдүк көрдөрүүлэри ситиспит манньк-сохкоотар отделе-ниелара, манньк фермалар коллективтара, бастык маннькыстар, ыйырай көрөөччүлэр оройуоннаады Бочуот дуоскатыгар таһаарыл-лаллар.

ОТДЕЛЕНИЕЛАРТАН

Мутудай отделениега (управляющая Перма-ков Н. Д., партбюро секретара Дьяконов Л. А., сельсовет исполкомун председатели Кронникова М. Д.).

Армылаах отделениега (управляющая Бо-рисов В. Е., партбюро секретара Борисов С. С., сельсовет исполкомун председатели Пинигина В. П.).

ЫЛАНЬЫК ФЕРМАЛАРТАН

Алтага дээр ыланьыкыстаахтарга «ЫВСЛКС 60 сыла» ферма коллектива (Ха-даар, старшай Осипова М. Е.)—фуражнай ынах ахсыттан 353-түү кг үүтү ыан, эбэһээтэлисте-бэтин 115,4 бырыһыан толорбутун иһин.

«Маяк» ферма коллектива (Бахсы, старшай Оксешникова М. Н.)—фуражнай ынах ахсыт-тан 308-түү кг үүтү ыан, эбэһээтэлистебэтин 120,3 бырыһыан толорбутун иһин.

«Кууһума» ферма коллектива (Хадаар, стар-шай Софронова А. В.)—фуражнай ынах ахсыт-тан 249-түү кг үүтү ыан, эбэһээтэлистебэтин 101,2 бырыһыан толорбутун иһин.

Алтаттан үһэс ыланьыкыстаахтарга Кыстык Кутта ферма коллектива (Волугур, старшай Восков Н. И.)—фуражнай ынах ах-сыттан 296-түү кг үүтү ыан, эбэһээтэлисте-бэтин 122,3 бырыһыан толорбутун иһин.

«Эрчим» ферма коллектива (Одзулуун, стар-шай Дьячкова Х. С.)—фуражнай ынах ах-сыттан 275-түү кг үүтү ыан, эбэһээтэлисте-бэтин 108,3 бырыһыан толорбутун иһин.

«Сырлык» ферма коллектива (Хайахсыт, старшай Протасова А. Г.)—фуражнай ынах ахсыттан 269-түү кг үүтү ыан, эбэһээтэлисте-бэтин 110,2 бырыһыан толорбутун иһин.

ЫЛАНЬЫКЫТТАН

Егорова Матрена Николаевна (Болтоно)—фуражнай ынаһын ахсыттан 470-түү кг үүтү ыан, эбэһээтэлистебэтин 112,7 бырыһыан то-лорбутун иһин.

Ксенофонтова Варвара Николаевна (Хадаар)—фуражнай ынаһын ахсыттан 440-түү кг үү-тү ыан, эбэһээтэлистебэтин 133,3 бырыһыан толорбутун иһин.

Оксешникова Никитина Ивановна (Мутудай)—фуражнай ынаһын ахсыттан 438-түү кг үү-тү ыан, эбэһээтэлистебэтин 179,5 бырыһыан толорбутун иһин.

ЫЫРАЙ КӨРӨӨЧЧҮЛЭРТЭН

Лыткин Афанасий Афанасьевич (Бахсы)—40 ыйырай тыһынаах итингэ, хас биридирин 47,9-түү кг төлөһүпүтүн иһин.

Анисимова Александра Николаевна (Хадаар)—50 ыйырай тыһынаах итингэ, хас биридирин 38,7-түү кг төлөһүпүтүн иһин.

Лавров Яков Иванович (Одзулуун)—40 ый-рай тыһынаах итингэ, хас биридирин 26-түү кг төлөһүпүтүн иһин.

Эбии сорултары бэлэстэнэллэр

«Мындааайы» совхоз гэттик быһаарына. Ынык-Соловьевтаады отделение-ин коммунист А. Д. Пе-ров салайааччылаах калы-ан-илиннэн оттуур эвенс-а Буор Ураһаны, Тайла Тердүн оттоон бүтэрэн бу күнүгэ, «Бири баттаа» малаах жодуһаларыгар, 150 гектардаах Бурхаанайга «Иридилэр, ССКП обкомун, Саха АССР Министрдарын Советин республика биры-үлэһиттэригэр ыгырылаа-ан эвенс бары чилиһингэр-этирибиллээн көрсүлэр.

Коллектив оттоонун сөд-анытын үүмүктэригэр эр-үр көтөүллэн бу эппит, эхт, былдаһыктаах хам-лааннара күөх сирэмтэн-омсумахтаан хааларга би-

Я. ВАСИЛЬЕВ.

Көлө-илин үлэһин дьүөрэлээн

Сылаһ Улахан Күөлүгүгэ биригээдэттэр Иван уонна Дмитрий Трофимовтар са-лайар эвенолара быһылга-сезонга холбоон 450 тонна оту советуонкаалаахтар. Бырааттылар дьыл ураты-ларын учуоттаан көлөһөн уонна илиннэн охсууну дьүөрэлээн үлэһиллэр. От-тоонун Сангараат сайык-лык маннькытарын мөчү-рүгүтүрттэн сааһаабыттар. Бу күнүгэ 50 тонна бастык хаачыстыбалаах оту

кэбистилэр. Жодуһа хохууттара сайы-лыктыгар Кердунгэ оттуу-салаһан ССКП обкомун, Саха АССР Министрдарын Советин оттоонунга ыны-рыларын кытта бэлэһин-куустарын хаттаан ааһыан көрөн баран былаһы та-һыан 20 тоннаны алары-оттуурга, от ыйын 23 күнү-гэр графикка киирэгэ үр-дэһилибит сорултары бу-лэһтэннэлэр.

С. НИКОЛАЕВ.

ДЬҮҮКҮӨР

(Репортаж)

Картузов, Карл Маркс па-тыкан совхоз Владимир Васильевич Тоскин сала-йааччылаах толору меха-низациялаах эвенотун кыт-та сирэй куоталаһыга киирсит. Үлэ дьоно—куоталаһаллар. Чинчий, дик, сүрэх уонна суобас-этеринэн.

— Алтыабыт, Гоша Его-ров, Петя Новгородова оуестарыга сымдааллар. Оттон бу биһиги—муста-рыга уонна кэбиһингэ. Эбэһээтэлистебэтин — 710, былааммыт 680 тонна бэ-лоуохтаах. Ылиннэн ту-ругунаа 80 эрэ тоннаны оҥордубут,— кэпсэти-гэ төрүт уаһуор отчуот Ники-та Кривошапкин кыттар.

— Бу алаас кэм оттоох. Сорохторго оуестарыт да суол биллэбэт курдук. Он-нукка үлэһикхэ диэтэх-хэ, кырдыга, ыраахан. От баара буоллар,— эвен-овой Гаврил Николаевич баар кырдыгы этер.

— Кырдык, алаастарга от мөлөх. Оттон ким эр-өлгөм үүнүүлэх сыһы-ларга, алаастарга оттуу сырыттаа. Оннук үүнүү биһикхэ да баар буолбат-та... Афанасий Монасты-рев алаас улабатын диэки

көрөн ыла.

От уонна дьүккүөр, ки-ли уонна тикс. Хор, онно алааска, саха кинигэ э-терин курдук, бири салаа оту хаалларбакка охсол-лор. Бири салаа оту хаал-ларбакка... Визе трактор ыйыргиччи үлэһир. Би-линнэн туруктара үчү-гэй. Мунньар, охсор тех-ника санардыллыбыта ме-ханизатордар санааларын көтөхтүт, эрэллэрин үр-дэһипит.

— Дьэ, арай кыайта-рыах даһаны...

— Оттон баарын ылаахпыт буоллаа дии, үүмүтүбүнэ хаймакны-тый?

Ити механизатордар кэп-сэтэллэр. Кинилэр чинчий-дик иэстэрин толорор-го дьулуһаллар. Кэби, эч-чилэр оуестарыааччыла-тилэһэрин быһа үктээн иһэллэр. Кинилэр күн сарыын Мохулу алааһы-гар тийиһиттэр.

Эвенс бу күнүгэ гра-фика киирдэ. Ол авта уонунан ааһыллар алаас-тарга ааста, 130-тан та-ха тонна оту кэбистэ. Үлэ дьулурууһунан эрэ итин-сигиһилиннэ.

Алааска, үлэ дьоно баар-спиртэр, манньк дьулу-ру уонна рабочай киһи сүөһүнэн итэһтэһиллэх-тыларын иэстэр, кинилэр иһаллаларыгар киирэн-ылар хайдахтаах курду-үрдүгүн, көрөтүн киһи со-дор.

Бу эдэркээн, куйааһы-нан сирлэччи тыһы-сылдьар, дьонго дьүк-күөр баар. Оттон, билэр-бит курдук, сайынгы-бири күн—сыды аһатар. Сыды буоллаһына тустат-дьыаланы өйдөөһүн уон-нүө суобастаах дьүккүөр-эрэ түтүлүлэр.

Семен ПОПОВ,
биһиги аналл. корр.

Снимоктарга: эвенской Г. Н. Картузов; механи-затордар (халастан) Афа-насий Монастырев, Ники-та Кривошапкин, Гоша Егоров, Гаврил Картузов, П. Оксешников-фотолара.

Оройуон совхозтарыгар сүөһү аһылыгын бэлэмнээһин 1984 сүл от ыйын 16 күнүнээҥи сводката

СОВХОЗТАР	Үлэһир киһи ахсаана	Эвенс ахсаана	Од ыйыгар механизир.	Охсуу (гектар)	Муньуу (гектар)	Кэбиһини (тонна)		Сылаһ (тонна)		Ст мээккэтэ (тонна)	
						график	туолла	график	туолла	график	туолла
Карл Маркс	633	23	9	2575	2180	1900	619	120	—	54	—
Субуруускай	210	20	5	1510	1340	950	735	45	—	54	—
Эрчим Эристин	579	27	5	1940	1388	1976	308	96	—	54	21
«Чурапчы»	424	25	2	189	1535	1444	475	72	60	18	—
«Мындааайы»	320	15	5	2054	1826	1330	895	60	—	—	—
Оройуон үрдүнэн	2166	120	26	9973	8269	7600	3032	393	60	180	21

Государственная статистика оройуоннаабы инспектурата.

Культура үлэһиттэрин муннаабыннан

Райсовет исполкомун культурага отделын сибидиссэй И. И. Кандин-
стай бэйтэй дахьлаатг
гар оролцон культуу-
рыгдатар учреждениел-
рын смл агардаагы үл-
дэрин ырытга, минни
соруктарга тохтоото,
цественный сүбү хыст-
ын, сөөскы минны т-
рээниэхтик аттарытга
туһайан үгүс үлэни ыт-
тылар. Библиотекардар
М. П. Иустилова (Хаты-
лы), М. Д. Сергеева (Хоп-
тобо), Т. В. Попова (Вол-
тоно) ситиһинлэхтик үлэ

ДАКЫЛААТТАН
БЭЛНЭТЭЭНИННЭР

ССРС Верховнай Советын бичбарын урдук таһымнаахтык, тэрээний нээхтик атаарыга култура үлөһиттэрэ кырата суох кылдагы киллэрбиттэрэ. Болдомто ордук кырым производственный учаастактарга ууруллубута. Кыайым 40 сылын чыһингар оройуонига улахан дьон уонна оролор оролоругар уусуран сатодентельность коллективтарын көрүү-конкурс быһтылына. Култура үлөһиттэрин республикатаагы VI съезэтин көрсө быһтылдьыт киксэ кэрэсэбиллээх дыһалларын народная театрдары республикатаагы көрүүнү аартыаха сөп. Маныха оройуонмут ики театры— Чурапчытаагы уонна Диринкээри—ситиһиндээхтик кыһыннылар.

«Кулууп — производство» республикатаары көрүү-конкурса култура отделе икисе министрленин. Култура үлэһиттэре об- урдэгнэхха, Халдымлаах- тар ахсааннара аччаабы- тын биричининтиги быһа- рыахха, олору туоратар- лааһаллары ылдыахха, Орго-

Нуннаады оёо библиоте-
ката (сэбээдиссэй Дынч-
ковский М. Н.), киһи би-
блиотека (директор Карпо-
ва Т. П.) былааннарын
тохтулар. Урукку өтүгүр
республикада миэстэлээр
бастыг үлэлээх Мугудай-
дааы Кулгүра диэстэ
бэйтти кыһынн ситэ ту-
ламмат. Тустаах үлэ иһин
эспэһиннээс өссө да намы-
һах, үлэ дымсыһиһиннээс
мөлдүү тутуһуулар буол-
батах. Ол түмүгүр Кытаа,
пахтаады, Одьулууннаады,
Толсонноогу Кулгүра
диэстэрэ, Хадаар, Сылга,
Соловьёв библиотекала-
рыл агардаады былаанна-
рын тодорботулар.

Игнитоон салгым дахь
лаатчигт культура үлэни-
тэрэ сайынгы үлэлэргэ—
ог хомууругар, нэтирэгтэн
үүтү аһы ылынга үлэни-
тэри түмэ тардынга ы-
нымактаах үлэлэригэр тох-
тоото.

ТЫЛ ЭТИМЛЭРТЭН

Дакылаанты дүүүлдэни-
гэ Барыта 11 киһи тыл
эттэ.

Хөтөбөгдөөдү Кухулу
директору М. Н.
Старостин «Дорообо, күүх
сайын», «Бастагы кези»
ниилээх от диэн санча
дыһаллары ыһымтарын
туһунан көпсөтө, агит-
бригададары тэрийингиз
бойистан саначын үлэ-

Яшана, Мөлдөхсөйт кен-
сылдыр жинсипарат ту-
руоруллара ийадалаңар
токтоот. Мугудайдабы
Культура дьмити дирек-
тора Т. П. Васильева То-
лей кулуубун үлэһиттөрө
материальной сыаннаска
агитацияна суох сыһан-
наһаларыа критикала-
та, өрөмүс үлэтигэр кы-
раска уонна кырийичэ
суога ыраахаттары үөс-
көппитин эттэ. Татьяна
Николаевна агитбригада-
лары совхозтар атаста-
һыннаран үлэлэтиилэрэ
ордук кудьүүстээх буо-
луобун бэлэстэтэ. Хат-
ыахсыттаары, Культура
дьмити директора Т. П.
Тарасов малла кулуубу
тутуу тохтогулуобутун, ол-
көһөс үлэс биллэр ох-
суулаах буолуобун, бон-
дыһал ыһыллара наадат-
ларын туһунан эттэ.
Кинизммит библиотечнай
система методиһа А. П.
Мехначевская көһө сыл-
дар библиотечкалар си-
тэтэ суох үлэһиттэрин,
үлэһиттэр үлэ режими-
тутуспаттарын, ово би-
блиотекатын сөнбөдиссэй
М. Н. Дьячковская би-
блиотечнай кадрыйаа
хааччылдьым ситэтэ суо-
бун критикалааттар.

ТҮМҮК ОННУГАР

Бастатан туран, оро
йуоннаагы муниахта

көдүүстөрүн туһунан,
Бастакынан тыл эппит
оройуонаады Культура
диэтин методига М. А.
Герасимова кулууп үлэ-
ниттэрэ отчуоту олус хо-
йутатан түһэрэллэрин,
ситэтэ суох онороллорун
туһунан маанык мунньах-
тарга иккис-үһүс сылын
этэр. Материальной сын-
наска эппизинэхэ суох
сыһыан эмээ хас да тө-
гүл ахтылына. Итэбэстэр
тобо туоратыллыбата-
рыҥа Ааспыт муусахтарга
книрбит критический этии-
лэри туоратыыга туох
үлэ ытыллыбытын туһу-
нан тыл этэччилэр, да-
кыдааччыт даһаны тобо
ахтап аһарбаттарый? Ог-
тон эппизинэс өссө на-
мыһаан иһэр курдук,
ыһы-тобуу салһана ту-
рар. Холобур, бу мун-
ньахха Сыланта биир
да ыһы колбэтэх, Кытаа-
пахтаады Культура диэ-
тигэр алдьаммыт көрдөм.

Үгүү тал этгээчлэлэр
тугу ханыгы үлээбэт-
тэрин эрдэньстээхиниз
мунурданаалар. Чахчы
сонун, пропагандалыха
соптөөх үлэлэр тустары-
нан кэпснэхэ сөл эрээ-
ри, бийиги санаабытар,
маных сыллаады, сыл
ангарынаады үлэлэр
ырытынар мунуухтарга
сэлмэ болуумнаах бийна

р. лалдлага наада
буу бопнууруостары
кэсэтэр ордуу наада
тээх.

Усунун, бу күүсү
быһаарыллыахтаа
лэртэн агитбригадал
тэрийн, үлэлтэн
руоһа хойутаталы
бэлэтиэхкэ
мунууаха, от
күүсүгэр, Во
сельскэй библиот
блиотекара Т. В. Па
агитбригада тэри
гин, Хайахсыттан
тура дийтэн
Т. Л. Тарасов
аага хоптоһолору
холбоһон сыйдыах
рын, Урэх Күөр
бун директора И. В
дотон агитбригадал
рийнигэ оһуоһа
чилэрин туһана
лааннаһаларын
эттидэр. Сыйды
сыһа; кыһылна
гэ кыһыл мунуу
йутатыллан оһо
ра эмиз бээр
һата, эрдэттэн
оссе да кыһал

Итәфәстәр җаза-
ка деловой буодары
гизтинәли урдәстәр
били күүбүрдәр дия
ры утумнаахтык аста
эрийәддәр.

М. МИХАЙЛОВА
халыт аналл, 1988

Оскуола олобо **Үөрэх дьылын**

Оскуолалар	Үөрлөгүчү ахсаан	Сыана тура	Үөрлөгүчү сигистэ	Үөрлөгүчү бидин	Үөрлөгүчү гунна	Халыкты- баа үөрлөгүчү билэр	Халыктыба бырылгана
Орто оскуолалар							
Амма	242	241	240	99,5	13	68	33,6
Бахсы	180	180	173	96,1	2	55	31,6
Дирин	163	162	161	99,7	18	93	30,6
Мугудай	209	209	207	99,0	6	58	30,6
Сылаг	210	210	209	99,5	7	48	26,2
Кытаанах	129	127	114	89,7	12	35	29,1
Хатылам	188	187	185	98,9	11	58	35,9
Хайлахсыт	154	154	152	98,7	6	53	38,3
Чурапчы	893	893	888	99,4	78	280	40,1
Нит. оскуола	195	194	179	92,3	—	34	17,5
Одзулуун	219	219	219	100	20	77	43,8
Адыс кылаастаахтар							
Аришалаах	85	85	83	97,6	1	24	29,4
Болтоно	108	108	108	100	4	38	39,3
Хадаар	75	75	75	100	2	22	32,0
Сомовьев	115	114	114	100	4	44	42,1
Чакыр	82	82	82	100	4	28	39,6
Чурапчы	134	134	133	100	18	40	43,2
Начальнай							
Толоон	12	12	12	100	—	3	25,0
Ор. үрдүкүн	3593	3586	3534	98,55	206	1058	35,25

1983-1984 сс, түмүгэ

ОРЙУОН оскуола-
рыгар 1983—1984 сс.
үөрэх дыйлыгыр аастыт
сыллаабыгытаар 106 оҥо-
нон элбэх үөрэнээччи
үөрэннэ, үөрэн билли
хаачыстыбата аастыт
сыллаабыгытаар (21,4)
үрдээтэ. Бу отунэн
Бахсы Кытаанах Хаты-
лы, Чурапчы орто ос-
куолалара балачча сити-
һиннээхтик үлээтэҥ-
лэр. Холобур, аастыт
сылла Кытаанах орто
оскуолатын 25 оҥо «4»
уонна «5» сыаналарынан
бүтэрбит буоллара,
бийыл бу сыллара 10
үөрэнээччи эбиллэтэ.
Хаачыстыбата үөрэнээч-
чи ахсаана аастыт сыл-
лаабыгытаар Бахсыга 9,
Мугудайга 13 үөрэнээч-
чинэн элбээтэ Орто ос-
куолаартан Одьукуну
эрэ 100 бырыһыан үөрэх
билиитин ситиэтэ. Абыс-
кылаастаахтартан аастыт
сылла 4 «оскуола»-Ха-
дээр, Чакыр, Соловьев,

Чудалын үерэвзэчлэлэр кылаастарын бари бүтэрбиттэрэ, киһилэр кэккэлэрингэр быйыл Болто кэс оскуолата киирдэ. Оскуола реформата үөрэни уонна илгин принциптэрин бири кэлим аңсоруу, бырыһыаһынан үлүүһүбэккэ, хаачыстыбанын таһымы үрдэтэри модулар. Бу өтүгүнэ оройуон оскуоаларыгар эсэ да хаарахха бырабыллар итэ. Бэстэр бааллар. Үөрэх дьыамы сыл аңараары түмүтүнэн ылбыт кырбиһларын сорох оскуоалар ылбатылар. Олус кылаастар сорох үөрэвзэччилэрэ «4», «5» сыһалары үөрэнэ сыдыһыт предметтэрингэр жэзамена кэлэн көрдөрүүлэрэ Намыһах буолла. Бу аастыт сыллартан баар итэбэс быйыл да туоратыллыбата. Хас биридин хаачыстыбада

үөрэнгиз сөптөөх, үөр
рээр ситиспэт үөрэнээч
чин кытта индивидуаль
най үлэ бары көрүнгө.
кэ тэрлэллэхтээхтөр.

Ишнги өтүүгэр оо
куолалар педколлектив
тара ману учуоттуулаа
ра, администрациялаар
учууталаар үөрэтэр-ш
тэр үлэлэргигэр былаан
нарыгар, ону толоруула
рыгар кытаанах ирдэби
ли олохтууллара эрэйил
лэр.

Райсовет исполкомун
поруот үөрэҕиритигэр
отдела

Украинской ССР, Из.
Франковский уоб.
«Хлорвинил» калуд.
производственной хол.
гун гранулированный
бурауалары огторок ф.
ката бырейыактамыг
татынан үлээзін эрер.
Манна РСФСР, Удм.
Белоруссия, Прибал.
тытатын ханайыстыби
ананан сылга орток
250 тың, тонна убу.
огторулууоға,
Снимокка: гранулир.
най уозурауу фабрика.
В. М. Мельяк фис.
(СССР фотохроника)

Инники кирбинг э

(Бүлүүтэ. Иннин хайыат
[3, 84 №-гэр көр).

Ордон кэбит докумуоннартан, абыях ахтымылартан көрдөхкө, комсомольский дҕейиһэ үлээлээбит бастакы смалларыгар элбэх баарахаттары көрсүбүт. Комсомольский тэриэтэ Устааба, программага суоҕа, политическай билии نامһанаба, партийнай салалта олохтоно илгэ, оһыт, бэл сурунар кумааһы тинибэтэ — барыта комсомольский тэриэтэ сүһүөдүр туруутун быһаардыбыта. Кылаас өстөөхтөрө ыччаты советскай быһаастан, комсомолтан тэҥнэ сатааһыннарын самнарар, хаалыһыһан ойусуоһу кыһайар, барытын саппаһы савалыыр нөөдүлүбүтэ.

Оскуула ичинен тарилан
бттин бийлыгымнан дыйка
педагогической коллектив
үрөтөр-интер үлэтир ула
халлык көмөспүтэ өйд
нор, кийи бастаан тар

Лизингийн оскулагийнхэн эрх мунгураммакка, улуус общественнайполитическай олофор улам лизингийн кытан барыта, партия номигнаткын олоххо килээрээр бодон күүнүсүн буолбута. Ячейка муунахтаргыар, ыттар үлэтинэр союуа суох ыччаттар эмис тардыллан, кэлин комсомол чигэлэнэ, ритэн буолбутара. Онон буу ячейка улуус комсомольскай тэрилтэтин быһыматын көрүүлэрэ саамай солтохт.

Устаабы уонне програм-
маны комсомол тубурот-
тун Чилиэннэро билиһиннэр
биттэр, комсомолчтар нэ-
дэлэрэ иккитэ муһнах-
тыыр, политическай тем-
дарга коллективнай аайы-
лары, боскадазэри ытыр
буолбуттар. Ыччаттар поли-
тическай билиһэлэрин урдэ-
тинниһэлэритэр оскуола са-
лайаччыта Г. В. Студенен
комөлөһүт.

Улаус ревкома ахсының ортогугар тэрийбит тун турнай-сырдатар обдество тын улэтигэр олохтоох интеллигенция уонна комсомолецтар активнайдык кыла

тыбыттар. Общество 192
сид олунуу салгытар 5
чалкынымыт, агардас тох
суулуа ус бизээр тэри
биз ымыш. Бастаки биз
чэр улуу педагог К. Д.
Ушинский кэрэстээниг
адаммыт. Онно докылаа
истиалабит. уус үдөн а

БАСТАКЫ КОМСОМОЛЬСКОЙ

дмь онгохуулбут, хорона
длаабыгтар, музыка-а
бууолматан гимнастическа
гүэмэрдэр толоруулбу
тар, А. П. Чехов «Хиру
гия» дмн кэсээнгийн ин
ценировка туруоруулбу
Ханнаах баскынаааа к
нүн бэлэтиир бичлэри
нууча революционерды
тухунан «Облава» днэ
плеса кордоруулбут. Би
чэр бүтүүтүр улуус ре
комун председател Н. Д
Субуруускай общество ч
инизирин үтүгэй сайла
һаһарынан эвэрэлэби
уона ситиһилэри баар
быт. Общество иннэн т

риалыбыз хорхой колло
тив сана ырыалары, ол
гэр «Интернационалы» са
хамы тылшан. П. А.
Ойуунускай «Улаһит ыры
та» айымньытын үөрэнп
тэр

Партия гувбевкомун прес
ставителдэр С. В. Вас

А К Ы
ОЛЬСКАЙ

С. В. Васильев олунньу 2 күнүгэр бичээттэммит «М. Лодж» а авангард Д. Д. суругтар: Комсомол кыттыг та суох биһир да митин биһир да муһунах уонун сьезд барбат... Мунуһа тарга уонунан эдэр ыччат көрө, кинилэр эрчимнээх өрө күүрүүлээх, ытыра тэр тылларын истэ олоһо

Россия рабочийдара саба
лаабыт дьыалалара эрэл.
Азэх иһинэ кинирбит миз
түмүкэ кэлэвин уонна,
долгууан туран доргучу
этиэххин бавараһын. «Ды
баран иһин, хорсунук ба
рал иһин» иһинигит мээки-
сага олову аһа!»—Аһэн су
руйбут.

Токусуньу 30 күнүтэр
А. Е. Кралын тарийжитингэ
улуус ревкомун дьиэтигэ
ыттылаабыг норуот мити
ингэр комсомолецтар уонна
интеллигенция представи
теллэри революционернай
ырыаны ылаабыттар. Ми
тигэз комсомолецтар Ник
фор Миронов уонна Дми
трий Дьячковская этинал
рин ыччаты комсомол
книрээгэ, үлэнигэ маассан
оволорун оскуолага үөрэт
тэрээгэ ыгырыынан түмүк
тээбиттэр. Олунньуга ком
сомолецтар 5 улуус, муу
устарга 10 улуус ревком
нарын уонна дадангылары
конференцияларылар кыты
ыттар. В. И. Ленин Саха
норуотугар ыһыпыт тел
грамматынан өрө күүрүдү
лүбүттэр. Комсомольска
ячейка олунньутаары

люция 4 сүлж тусам
1-й Маай бичаашини
народнай дэжиг
бэлэгтээшинээр
бит. Ячейка секретар
колай Дьяковской 1-й
йи Смыланта атаарш
тийнай уонна ком
ской ячэйкалар пре
теллэрин бичаашини
тышны ылбыт уонна
эппит. Онно бичааш
лап уонна
нэбилэктэргэтен
рыта 207 киһи, ол
31 үөрэнээччи уонна
рэмэст ыччат, сым
тар. Ол докумуонна
синалэринэн ураах
на барыт

Партийнай уонна
мольскай тэриэтэ
сибээстээхтик биир
азыһыннэре үтэс бу
Холбоһуктаах муһу
ыттын саралазымт,
һон бастагы субуру
тары тэрийбитэр бу
бураугу ыспытар
хортуонугуу олох
Чураалчы көмөс
кчейка үөскээбит
күннэриттан сорох

15. PERMANENT

Залиг оройг хүмүүт сая
хотгорчигар, ал ийнгэр биг
ийн солхонго, коллективийн
ийн бэлдэгтэйхэн үзлээ.
ийн дэлдэгт сэлтэн сажа
ийн сага киллэригээн эрэр,
бу шынэ үлэ тэрөөнийн
ууны үлөбүрүн тулсарын
и туулайналар.

[illegible]

Хонгор, Попов, Г. Ф. Хатгал Хатгалын отделени-
н сүлжээтүүрийн зөвөгт
ийн 1 күнүзери түмү
кулун деловой тах.
70,9-сырдыгынча
Саймал нитэзчлэлэр
идин ийгтэн 3,6 оюну
лар. Онон өлүү тах-
ыларын быланнарын
арор кяхаталмалар,
оюлшуйу уонна плени-
тэишвада өбүрүөт ас.

Илээчилэр ахсааннарын эл-
бэтэ сатааһын эмиз табыл-
га суох. Ол онугтар бэдэ-
рээкэ киириэхтээх кол-
лективтары сыл ииниттэн
бэлэмнэххэ өйдөтөр үлэни
ыгыттааха, үлэ технология-
тын бэдэрээт көрдөбүлүгэр
сөл түбөнүннэрэн ырытан
оноруохха,
Иккиннэн, тыа хаһаа,
иыстыбатыгар үлэ сорох
салааларытар бэдэрээти

управлений и предприятий, тулааннаах специалистара, көрөлөрө уюмга сүрүнүүлээргэ баада. Бир үсүлүбүнаага үлээли сылдыер рабочайдар үлээлгэрин төлөөүргэ, биримийлээргэ маарыннааһар буолара, ордук хойу төлөөһүнү ач. чатаа этэ.

Үлэ өгөрүмтүөтүн, өгөр буллар бородууксуяа хаачыстыбатын үрэтэр сыйа. Аһын, үлэ төлөбүрүн типовой балаһымньытын быһыатынан, сый үстүтэ рабочайдарга бизс мыйдаах мастастарыгар иһигэ хас да көрүнгээх биримийлээргэ көрүлээлэр. Оройуон совхозтарыгар туттуллар сүбүлэммит бир үлэ төлөбүрүн балаһымньытаа сүсх буолан ону баччаанга дигри совхозтар түстүбүлэ, килэйдах санырынан суулан кэллэлэр. Үксүтөр хамгас фондатын аһары орокуоттаан ити биримийлээргэ сорох көрүнэрин туһамматтар. Дьинэр фермаларга 3—5 сыллаах орто көрдөрүүлэринээргэ элбэх бородууксуяаны өгөрүу уюмга бородууксуяа хаачыстыбатын тупсарыи иһигэ биримийлээргэ бачача үрэдүк биримийлээргэ көрүлүүхтөгүн сир этэ.

**Мэччирэнг—өлгөм үүт,
элбэх эмис эт төрүтэ!**

ҮҮТ СЫТТААХ
СЫАХХА

Бүтэлгэцүүт комбинна
Киндалаар аргынтын
маастартан По
Перовна Кузьминат
аан бастаан үүт хаа
бүтэтэ үүсгүй дуо дигн
ашагыг,
—Үүт хачыстыбата бы
хаа да сайхныаавар
учутэй,—дигн хар
бүтэ снууха Полина Пе
ова.
Үүт астиыр сир ыраана,
эрэжинээр ошпуоху
омстара, янт-хомоус
булз үлэ төрөшинээдин
үүтэ суобастаактык
аанын баарын тус
туулалар.
Үүт үүт 18-19 кистол
стах булар эбит. Ити
биология быһынтынан
стин хачыстыбабыа кири
Сүөгэй мантан быһа
айтага атармаллар. Үүт
үүтэ үстэ астаналар.
Оттон бар дын урулуйбут
тинээр үүтсүөгэй
иона илаитин Николай
оронку Картузев дигн
уустар кина хаачыйар,
аа аллит сыла үүт та
иофермир социалисти
куоталамыларыгар
чепмоннаабат.
иофери даяны эбөөнинг
уулайдык толорор.

Улан билсинэ, тэрий
сэ ССКП обкомун чи
дэннигэр кандидат, отделе
ние зоотехника Мария Дми
триевна Макарова кэлэ
сылдыар эбит. Кини сыях
иники кэскилин тулуна
кэпсэгиз, Оттои ханна үлэ
коммунистын сыннан ирдэ
нэр сригэр түмүк да үүт
гай буолааччы. Чахчы да
оннук эбит дии санаатыбыт
бийиги бүтүн—күйүгэ 4—5
центнер арынын, 3 тоннат
тан ордух үүтү астиыр
сыях үлэнигэринин көр
сөн, кэпсэгэн баран.
Тубүктээх үлэ, балаан
туолуутун инники кирбиит
гэр сылдыар бу коллектив
сэмэй дьонугар производст
веннай скипинказын баба
рабыт. Биир да ферма үүтэ
эчирайбаккэ, сытыган
имийан хаалбакка, туһада
турдавына төһөлөөх ба
рымс буолуо этэй? Ол са
рынны үүт мылыбата —бу
арны сыабын дьобус кол
лективын илиитигэр баар
эбээт.

Семен ПОПОВ,
бийиги анала, корр.

Снимокка: М. Д. Макар
ова уонна П. П. Кузьмина
үүт анализын ырыталлар.
П. Окочешников фотота,

бэтэх, Ухун Амаас ферма-
сын оскуола базовой фер-
мата дгостон кылаас фер-
маты аймахтааба, ферма
ууһуларызгэр 300 тонна оту
оботуопкаахтааба эмнэ
уолбат балаһыаһыалааг
ыт. Механизированнай
агдардаах элэно туруорул-
уохтааба техника суобуун
элэтин саралыы илэк. Оту
уур маршрут аҕоһуул-
ууһу, от хомуура саба
даммыта уонча хонуор
дэри ходууларын былдаа.
Аһа олоһоллор.

Сомхоз өттүгүн. Оскуо-
лаа биһир автобуһу, үлэ
уонна сыһыалааг аабырдаа-
рыгар аһаан түөрт хомул-
уур дьылаан комплекстарын
биэрбиттэр. Аабырдары
культурий уонна спортив-
най инвентардарынан ба-
дасча хааччылыһтар.

Оскуола иһинэ үлэһир
С. Е. Федосеев салайааччы
аах үлэ уонна сыһыалааг
аабырын окко туһанналар
техниканы, уматыгынан
уонна оҕуһуобуун хааччы

баахьнага турнепс олоор
дуулуубут, 75 квадратнай
метр иймнэх пленочнай
-гилцаа оюнуулуубут. Үер-
нээччилэр ГГО норматив-
тарын туттарыяларын, ки-
нэлэргэ спортивнай ра-
рядатари интэри былаанна

ОДЬУЛУУННАР

Оройуон биллжилэх
ньирай көрөөччүтэ Лавров
Леоа Иванович Карл
Маркс. аатынан соххоз
Одьулуун отделениетытан
биир бастааһынан бу дьо-
лууннаах уонна улахан
суолталлаах интырынны
өйөөн Быалан алааһыгар
оттуу кириде. Кини көр-
гөһүннээ, Герой-ийэллэн,
Ульяна Дмитриевнаны
бииргэ оттуохтара. Үлэ
киһитэ 3 тонна оннугар—
5 тонна үрдүк хаачысты-
бадаах оту совхозка тут-
тарыада. Оттон кини ин-
тенсивнай уотуга туруо-
рар 40 төбө ньирэйдари
оёдолоро Гая уонна Шура

ТЭТИМ Ы

«Сельхозтехника» холбо-
һук коллектива шэфтээ

түрэмжтэй кээлэн заправка-
лар бууланнар, үгүс наам-
даах күнүдүмүл сүтөрмөлөр
эбиг, Техника хараллар са-
райа тутуулубатах. Иам
шын 1 күнүтөр дээр
учууталларга оттук маста-

тнна оту соботуонка-
дырга сорукутанн Ойүн
үгүсөр таһаарыллаахтын
оттуур. Манна холбоһук-
тор Николай Гаврильевич
Сивцев эсеньейдаах 8
книлдээх механизирован-
най агардаах звенону
сэргэ оту ийин 7—14 күн-
наригөр билдэрилдибит
күргүсүмнээх тахсыга 44

ДАЛАН А.

Эт.үүт комбинатын кол-
лектив Эридик Эрнстийн
азынан сөвхөс Чапырдаа-
ды отделениетыгар 41
төнна оту соботуонка-
дылар сорукутаах. Далан
адааһыгар Василий Кон-
стантинович Собаккин эсе-
ньейдаах 9 книлдээх
звено оттуур. Книлэртэ
ССКП обкомун уонна Саха
АССР Министрэтин Со

АХШ ФИНАНСОВАЙ АГРЕССИЯТА

Комментатор
колонкалара

Сайдан ннэр дайдулар
 бнрчлстэрн дранн
 эмнз ол курдук спрйт
 хараа суох снрзбуорга
 гэлсннз. АХШ аһарзс фн
 нановнр агрсннз Ва.
 шннхтон бнзтнн союзтаах
 тарн уонна эдэр государ
 стволар ннрчлстэрннр
 кнлхаматнн. Холбохук-
 таах Штаттар кнннлэр суот
 тарыгар бнзлэрнн экон.
 зогскай нс ннрчлэрнн
 бнлэрннрнга дуулуһалла-
 рын оссө төгүд крддрнр
 И АБЛАМОВ,
 ССТА ырыгаччыта.

ССТА фотохрониката.

ДЪОН МАХТАНАР КИЬИТЭ

Үөлээннээхтэрбит түһүндэн

үөрэмниг даян Егор Никит
форовичка махталлара му-
нура суох,
Кырдьаас учуутал туо-
һун ССРС медаллара кизг-
гэтэллэр, кини архивылар
ССКП райкомун уонна рай-
спет исполкомун «Чурап-
чы» совхоз администрация-
тын, о.д.а. Бочуотунай гра-
моталара бааллар, Саамай
үрүмү лапарала—бардыон
махтала, ыткытабыла ки-
инин күн ахстан туоламыр.
И МАКАРОВ.

Саша 09.16.14/30

БРОНЕПОЕЗД КОМИССАРЫН ТУХУНА

Кылым Армияга маннай
гы бронелоезд команди
рынан уюнга комиссары
вап буолбут алахтаалар
тап бирдэстэргэ этэ.
Екатеринославль куорак
ка сэлбизинилээх бас
тааныһагы тэрийсбитэ,
Зимний дыбармааны
малыга кыттыбыта.

...хүннэр, булуулар.

КҮҮЛЭЙ

С. ДАНИЛОВ.

ригэр, кэргэнтэйгэр
махтарыгэр дэргэн
турваннарын тиздэ

Индекс 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам
№ ЗАКАЗА 85.

«Новая жизнь» — орган Чуралчинского районного Совета народных депутатов.

лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРА